

tomoqrafiyası ilə skanerə çəkilərək digər məməlilərlə müqayisə olundu. Tədqiqat nəticəsində məlum oldu ki, insan orqanizminə ən yaxın heyvan hesab olunan şimpanze ilə müqayisədə delfinin beyin çəkisi çox daha böyükdür ki, bu da onların hərəkətinin yüksək zehni inkişafa dəlalət etdiyini sübut edir. Bu səbəbə görə delfinlərə “qeyri insan təbiətli şəxsiyyət” kimi baxmaqla onlara fərdi hüquqlar verilməsini bir çox elm nümayəndələri təklif edirdi.

Nəticə

Bildiyimiz kimi, heyvanlar heç bir hüquqi öhdəlik daşımadan bir-birinin qayğısına qalır və lazım gəldikdə hətta öz həyatları bahasına digərlərini müdafiə edirlər. “Hüquq” anlayışı biz insanlar tərəfindən düşünülmüşdür və onun insandan savayı heç bir digər canlıya aidiyyəti yoxdur. Heyvan haqları insanla heyvan münasibətlərində olan həddi nizamlayan hüquqlardır. Əgər insanlarla heyvanların arasında olan münasibətlərin həddini müəyyənləşdirə bilməsək, o zaman biz bəzi insanları heyvanlara qarşı qəddarlığa görə cavabdeh sayı bilmərik. Heyvanlarla qəddar münasibətə, kobud davranışa görə insanlar məsuliyyət daşımalıdırlar.

Tədqiqat nəticəsində məlum olmuşdur ki, “Heyvan hüquqları” anlayışı ilə “heyvan rifahı” anlayışları bir-birindən kəskin şəkildə fərqlənir. Ümumiyyətlə, “heyvan hüquqları” termini insanların heyvanlardan öz məqsədlərimiz üçün istifadə etmək hüquqlarının olmadığını təsdiq edən anlayışdır. “Heyvanların rifahı” anlayışı isə, xəstə heyvanların müalicə olunmasını, eləcə də heyvan sığınacaqlarının yaradılmasını tələb edən anlayışdır.

Ədəbiyyat

1. A.Səmədov. Heyvan haqları. Yer və İnsan jurnalı.2015 №4.
2. Mark Bekoff, Jessica Pierce (2018). The Animal’s Agenda: Freedom, Comparison and Coexistence in Human Age.
3. Peter Singer (2009). Animal Liberation. 311 p.
4. Peter Singer (1999). The Lives of Animals. 127p.
5. Tom Regan (2004). The Case for Animal Rights. 474 p.
6. Temple Grandin (2019). Animal Makes Us Human. 416 p.

Rəyçi: h.ü.f.d S.Eyvazova

göndərildi 06.02.2021:

qəbul edildi 20.02.2021